

اثرات ریفامپین و کلوگزاسیلین بر روی حاملین بینی استافیلوکوک طلائی در بیمارستان حضرت رسول اکرم (ص)

چکیده

به منظور مقایسه بین ترکیب ریفامپین و کلوگزاسیلین و هر یک از دو دارو به تهائی در درمان حالت ناقل بینی استافیلوکوک طلائی مطالعه حاضر بصورت کارآزمائی بالینی دو سوکور کاملاً اتفاقی بر روی ۴۵ نفر از کارکنان بیمارستان حضرت رسول اکرم (ص) که ناقل بینی استافیلوکوک طلائی بوده‌اند انجام شده است. ۲۵ نفر بصورت اتفاقی به ۳ گروه ۱۵ نفره تقسیم شدند در یک گروه ترکیب ریفامپین و کلوگزاسیلین، در گروه دیگر ریفامپین و دارونمای کلوگزاسیلین و در گروه سوم کلوگزاسیلین و دارونمای ریفامپین بکار برده شد، مدت مصرف داروها ۴ روز بود.

در بررسی نتایج، ۷ نفر بدلاط متعدد در انتهای تحقیق از مطالعه خارج شدند و از ۳۸ نفر باقیمانده، ۳ هفته پس از اتمام مصرف داروها نمونه‌گیری بعمل آمد که در گروه اول از ۱۴ نفر تمام افراد کشت منفی داشتند (۱۰۰ درصد) در گروه دوم از ۱۴ نفر، ۱۰ نفر کشت منفی داشتند (۷۱ درصد) و در گروه سوم از ۱۰ نفر، ۵ نفر کشت منفی داشتند (۵۰ درصد) برای وجود اختلاف بین سه گروه از تست Kruskal-wallis استفاده شد که (P<0.017) بدست آمد. در مقایسه بین گروه‌ها از تست Mann-whitney استفاده شد که برای اختلاف گروه اول و دوم (۰.۰۳۳ درصد) (P<0.033) و اختلاف گروه اول و سوم (۰.۰۰۳۶ درصد) (P<0.0036) و اختلاف گروه دوم و سوم (۰.۲۹ درصد) (P<0.29) بدست آمد.

ترکیب ریفامپین و کلوگزاسیلین برای مدت ۴ روز یک ترکیب مناسب برای از بین بردن حالت ناقل استافیلوکوک طلائی می‌باشد و این ترکیب نسبت به تجویز هر یک از دو دارو به تهائی اثر بیشتری دارد ولی نتایج حاصله اجازه مقایسه بین ریفامپین و کلوگزاسیلین هر کدام به تهائی را نمی‌دهد.

۲- ناقلین بینی

۴- ریفامپین

کلید واژه‌ها: ۱- استافیلوکوک طلائی

۳- کلوگزاسیلین

مقدمه

سوشهای کمی از استافیلوکوک طلائی حساس به پنی‌سیلین می‌باشد. (حدود ۱۰-۱۵ درصد) و به همین جهت

استافیلوکوهای مقاوم به پنی‌سیلینهای نیمه صناعی برای اولین بار در سال ۱۹۶۱ در انگلستان گزارش شدند.^(۱) امروزه

* دانشیار دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

** استادیار دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

*** پژوهش عمومی

بهتری وجود داشت.^(۱۵) البته امروزه پماد آنتی بیوتیک جدیدی بنام *Mupirocin* ساخته شده است که در درمان حاملین استافیلوکوک بسیار موفق بوده است.^(۱۶، ۱۷) درمانهای سیستمیک متعددی برای از بین بردن حالت ناقل نیز مورد آزمایش قرار گرفته اند.^(۱۸، ۱۹) ریفامپین ممکن است اثرات قابل توجهی در از بین بردن استافیلوکوکهای موجود در بینی داشته باشد.^(۲۰) بیشتر گونه های استافیلوکوک طلائی به غلظتها پائین ریفامپین حساس می باشند.^(۲۱) این دارو به خوبی به داخل ترشحات بینی و حلق نفوذ می کند.^(۱۲) و به نظر می رسد گسترش گونه های مقاوم به ریفامپین کم باشد.^(۲۱) وقتی که به تنهایی بکار رود مقاومت زودرس ایجاد می شود، به این دلیل اهمیت دارد که این دارو را همیشه با یک داروی ضداستاف دیگر بکار ببریم.^(۲۰)

این تحقیق به منظور بررسی چند ترکیب داروئی در درمان حالت ناقل بینی استافیلوکوک طلائی انجام شده است. برای این منظور داروی ریفامپین بعنوان یکی از ترکیبها داروئی که اثربخشی آن در این موضوع مشخص شده است استفاده گردید.^(۲۰، ۲۷) و برای جلوگیری از ایجاد مقاومت از یک داروی ضداستافیلوکوک دیگر یعنی کلوگزاسیلین استفاده شد. در این تحقیق از ترکیب ریفامپین با کلوگزاسیلین استفاده شد و این ترکیب با هر یک از این داروها به تنهایی نیز مقایسه شد. البته در مطالعه مشابه که توسط *Wheat* و همکاران در سال ۱۹۸۱ و ۱۹۸۳ انجام شده است ترکیب ریفامپین و کلوگزاسیلین بعنوان بهترین ترکیب شناخته شده است.^(۲۶، ۲۷)

روش بررسی

بدنبال انجام یک مطالعه توصیفی برای تعیین فراوانی حاملین بینی و حلق استافیلوکوک طلائی در ۳ بیمارستان تابعه دانشگاه علوم پزشکی ایران افرادی که حاملین بینی استافیلوکوک طلائی در بیمارستان حضرت رسول اکرم(ص) شناخته شدند برای انجام این طرح تحقیقاتی در نظر گرفته شدند. تعداد این افراد ۶۶ نفر بودند. نمونه گیری بصورت آسان (Convenient) صورت گرفت.

از ۶۶ نفری که برای این مطالعه در نظر گرفته شده بودند

برای درمان عفونت این پاتوژن از یک آنتی بیوتیک که مقاوم به بتا - لاکتاماز باشد بایستی استفاده کرد در بیمارانی که به پنی سیلین حساس هستند می توان از وانکومایسین یا اریترو مایسین استفاده کرد. وقتی که پنی سیلینهای مقاوم به پنی سیلیناز متی سیلین، نفسیلین و کلوگزاسیلین، همچنین سفالوسپورینها در سال ۱۹۶۰ کشف شدند، این تصور پیش آمد که استافیلوکوک مقاوم به آنتی بیوتیک مسئله ای حل شده است. ولی امروزه موارد استافیلوکوک طلائی مقاوم به این آنتی بیوتیکها در حال افزایش است. کوتريموکسازول نیز دارای یک طیف گسترده بر ضد استافیلوکوک طلائی بوده و در برابر پنی سیلیناز مقاوم می باشد. در مورد آمینو گلیکوزیدها که فعالیت مناسبی بر ضد استافیلوکوک دارند و می توانند به همراه آنتی بیوتیکهای دیگر بر ضد دیواره سلول بکار روند هنوز توافق وجود ندارد. اگر بخواهیم موارد مقاوم بتا - لاکتاماز را درمان کنیم در ابتدا از وانکومایسین استفاده می کنیم. یکی دیگر از داروهای مورد استفاده در این زمینه ریفامپین است. در مواردی که هیچ داروی دیگری حساس نباشد می توان از کلرامفینیکل و یا تتراسیکلین استفاده کرد که بر بعضی از سوشهای مقاوم مؤثرند.^(۲۰) قسمت قدامی یعنی محل ذخیره استافیلوکوک طلائی می باشد و پخش این ارگانیسم توسط ناقلین، یک عامل عمده در گسترش بیماریهای ناشی از این ارگانیسم می باشد.^(۲۸، ۲۹) استافیلوکوکها عامل بیش از ۸۰ درصد بیماریهای عفونی در برخوردهای روزمره پزشکی می باشد.^(۲۹) بیماران غیرناقل در هنگام ورود به بیمارستان ممکن است توسط پرسنل آلوده شوند.^(۱۳) درمانهای متعدد موضعی و خوراکی برای کاهش حالت ناقل مورد آزمون قرار گرفته اند.^(۷، ۱۱، ۲۵) ابتدا درمانهای موضعی پیشنهاد شده است.^(۲) ولی عمدتاً تایج مطلوبی دیده نمی شود.^(۱۶) با اینکه در دو مطالعه در دهه ۱۹۵۰ گفته شده بود که پماد *Bacitracin* می تواند در کنترل حالت ناقل مؤثر باشد.^(۱۹، ۲۴) و بعضی دیگر از مطالعات نیز چنین توصیه ای می کردند.^(۲۲، ۲۳) ولی سوالات بسیاری در مورد اثربخش بودن پماد *Bacitracin* و حتی دیگر پمادهای موضعی وجود دارد.^(۴، ۱۴، ۳۰) در یک مطالعه *Bacitracin* به همراه ریفامپین بکار رفته که اثرات

زیاد نبود و بعلت اینکه اگر بنا بود از تست کای دو χ^2 برای آنالیز استفاده شود، تعداد فراوانیهای مورد انتظار (expected frequencies) در بیش از ۵۰ درصد از خانه‌ها کمتر از ۵ بود، لذا بعلت عدم وجود پیش‌فرض مورد نظر استفاده از این تست میسر نشد و بجای آن از تست غیرپارامتری Kruskal-wallis که برای موارد مشابه تصحیح شده بود (Corrected for ties) و برای پیدا کردن تفاوت معنی‌دار از (Wilcoxon Rank sum test (Mann-whitney Utest)) تست برای مقایسه دو گروه استفاده شد. آنالیز موردنظر توسط نرم‌افزار SPSS for windows version 5 انجام گردید.

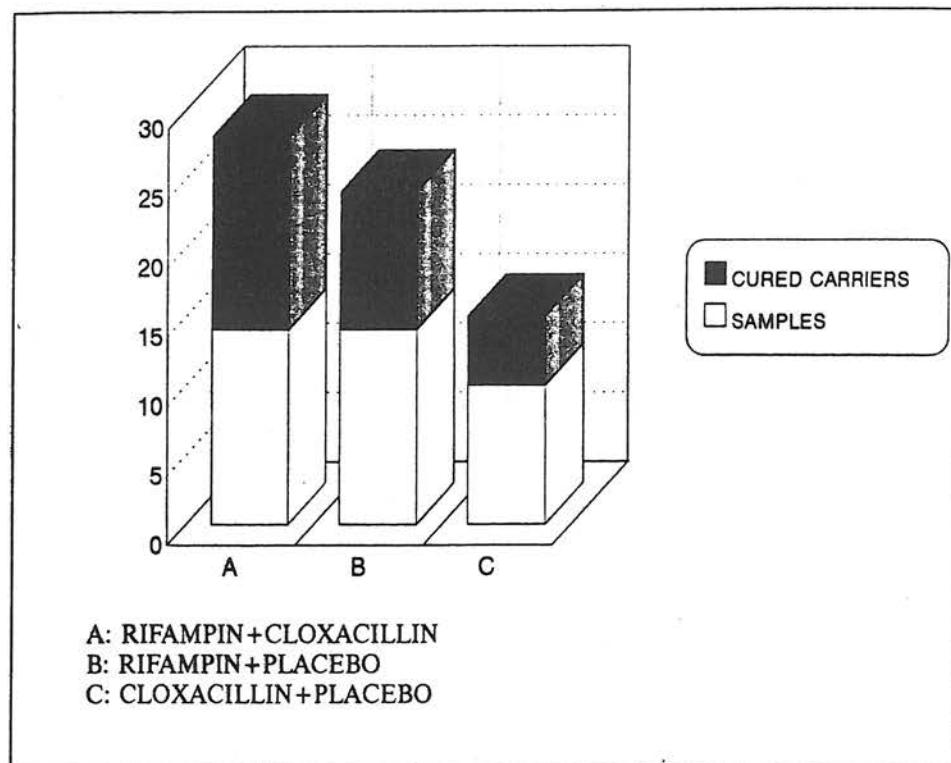
نتایج

از ۴۵ نفری که وارد مطالعه شده بودند ۳۸ نفر مطالعه را بطور کامل به پایان رساندند، یک نفر بعلت ایجاد راش از مصرف دارو خودداری کرده بود و دو نفر بعلت تغییر رنگ ادرار با وجود توضیح قبلی از مصرف داروها خودداری کرده بودند و ۳ نفر نیز به گفته خودشان دارو را مصرف نکرده بودند و یک نفر با مصرف داروهای خانگی خود و بیش از حد تعیین شده از مطالعه خارج شد. به غیر از موارد ذکر شده در بالا و ایجاد تغییر رنگ ادرار در ۲ نفر دیگر عارضه دیگری رخ نداده بود. در گروه اول که داروی ریفامپین و کلوگزاسیلین مصرف می‌کردند ۱۴ نفر قرار داشتند که هر ۱۴ نفر دارای کشت منفی بودند و ۱۰۰ درصد پاسخ به دارو داده بودند در گروه دوم که ریفامپین و دارونمای کلوگزاسیلین مصرف می‌کردند ۱۴ نفر قرار داشتند که از این عده ۱۰ نفر پاسخ داده بودند تا کشت آنها منفی شود یعنی $71/56$ درصد پاسخ به دارو داده بودند. در گروه سوم که دارونمای ریفامپین و کلوگزاسیلین را مصرف کرده بودند ۱۰ نفر قرار داشتند که ۵ نفر دارای کشت منفی بودند و ۵۰ درصد پاسخ به دارو داده بودند. نتایج در نمودار ۱ و جدول ۱ آمده است.

بعلت عدم رضایت عده‌ای و بارداربودن چند تن از نمونه‌ها تعداد افراد مورد مطالعه به ۴۵ نفر تقلیل پیدا کرد. این مطالعه بصورت یک کارآزمائی بالینی دوسوکر (Double Blind) کاملاً اتفاقی (Randomized) انجام شد و طی آن ۴۵ نفر حاملین بینی استافیلولوکوک طلائی به سه گروه تقسیم شدند که مبنای این تقسیم‌بندی Randomization بود. گروه اول داروی ریفامپین و کلوگزاسیلین را دریافت می‌کردند. گروه دوم از داروی ریفامپین و دارونمای کلوگزاسیلین استفاده کردند و گروه سوم داروی کلوگزاسیلین و دارونمای ریفامپین دریافت می‌کردند، داروی کلوگزاسیلین بصورت کپسول ۳۰۰ میلی‌گرمی، ۲ کپسول در روز به مدت ۴ روز مصرف شد و داروی کلوگزاسیلین بصورت کپسول ۵۰۰ میلی‌گرمی ۴ کپسول در روز به مدت ۴ روز مورد استفاده قرار گرفت. دارونما بصورت یک پودر سفید رنگ بدون اثر فارماکولوژیکی بود که در داخل کپسولهای ریفامپین و کلوگزاسیلین قرار داده شده بود. افراد مورد آزمون به مدت ۴ روز داروها را مورد استفاده قرار دادند ۳ هفته بعد از اتمام مصرف داروها از ناحیه قدامی بینی با swab نمونه گرفته شد و نمونه‌های موردنظر بر روی محیط Mannitol-Salt-Agar منتقال یافته و به مدت ۲۴ ساعت در انکوباتور قرار گرفتند. قبل از این مدت آن محیط‌هایی که در آن کلونی استاف رشد کرده بودند، جدا شدند و آزمایش Coagulase بر روی آنها انجام شد تا بدین ترتیب مورد استفاده استافیلولوکوک طلائی جدا شوند سپس این کلونی‌ها بر روی محیط کشت Muller - Hinton منتقال یافتند و دیسکهای آنتی‌بیوتیکی Vancomycin، ریفامپین و کلوگزاسیلین در محیط کشت قرار گرفتند و سپس هاله دیسکها بر حسب میلیمتر اندازه گیری شد. (جدول شماره ۲) در بررسی آماری از آنجا که تعداد حجم نمونه‌ها چندان

جدول ۱- جواب کشت و درصد پاسخ مثبت به دارو در هر یک از سه گروه

ترکیب دارویی	تعداد نمونه‌ها	کشت منفی	درصد پاسخ مثبت به دارو	کشت مثبت
Rifampin + Cloxacillin	۱۴	۱۴	-	۱۰۰
Rifampin + Placebo	۱۴	۱۰	۴	۷۱/۵۶
Cloxacillin + Placebo	۱۰	۵	۵	۵۰

نمودار شماره ۱

جدول ۲ - نتایج حاصل از آنتی بیوگرام در ۹ مورد کشت مثبت بر حسب قطر هاله دیسک

Vancomycin	Cloxacillin	Rifampin	
۱۳	۲۳	۲۷	گروه سوم
۱۵	۱۴	۲۳	
۱۴	۲۱	۳۳	
۱۳	۲۳	۳۰	
۱۴	۲۵	۲۹	
۱۳/۸	۲۱/۵	۲۸/۶	میانگین
۱۴	۱۶	۲۷	گروه دوم
۱۳	۲۲	۲۲	
۱۵	۲۵	۳۰	
۱۵	۲۳	۳۳	
۱۴/۲۵	۲۱/۵	۲۸	میانگین

بحث

با توجه به نتیجه تست Krushal-wallis ($P<0.017$) می توان نتیجه گرفت که حداقل یکی از گروههای ۳ گانه با

نتیجه تست Kruskal - wallis ($P<0.0017$) بود و نتایج

تست Mann-whitney برای گروه اول و دوم ($P<0.033$) گروه اول و سوم ($P<0.0036$) و گروه دوم و سوم ($P<0.29$) بود.

فرضیه صفر نیز با اشکال مواجه می‌شود و بدین ترتیب در این قسمت یک *inconclusive clinical trial* حاصل می‌شود یعنی در مورد تفاوت و عدم تفاوت ریفامپین و کلوگزاسیلین نمی‌توان اظهار نظر کرد لذا ترکیب ریفامپین و کلوگزاسیلین ترکیب مناسبی برای از بین بردن حالت ناقل در کوتاه‌مدت می‌باشد. البته باستی توجه داشت که نتایج این مطالعه در دراز مدت و مثبت شدن مجدد افرادی که بهبود یافته‌اند نامشخص است. هرچند که مطالعات مشابه در سایر کشورها بررسی مجدد ناقلى در مدت طولانی‌تر را توصیه و پیگیری ننموده‌اند بنابراین در صورت بروز حالت ناقلى در پرسنل بیمارستان توصیه این تحقیق استفاده از ترکیب ۲ دارو می‌باشد.

حداقل یک گروه دیگر اختلاف معنی‌داری دارد. با توجه به نتایج تست *Mann-whitney* متوجه می‌شویم که اختلاف بین گروه اول و گروه دوم یعنی ($P < 0.0036$) و همچنین در مقایسه گروه اول و سوم اختلاف ($50\% - 100\%$) با وجود ($P < 0.29$) و در سطح مناسب از نظر آماری معنادار می‌باشد که نشان‌دهنده اثربخشی بیشتر ترکیب دو داروی ریفامپین و کلوگزاسیلین نسبت به هر یک از داروهای مورد نظر می‌باشد. در مقایسه گروه دوم و سوم اختلاف نظر می‌تواند از نظر آماری ($P = 0.21$) با توجه به ($P < 0.29$) نمی‌تواند از نظر آماری معنی‌دار باشد که بین ترتیب فرضیه صفر عدم تفاوت بین ریفامپین و کلوگزاسیلین به تنها، رد نمی‌شود و از طرف دیگر با توجه به حجم نمونه پائین و کم بودن قدرت تست، قبول

References

- 1) Babrber, M; *Methicillin-resistant-staphylococci*; J.clin. Pathol 1961, 14; 385-393
- 2) Bartzokas, C.A et al.; *Control & Eredication of methicillin resistant staphylococcus aureus on a surgical unit*. N Engl J. Med, 1984, 311;4422-1425
- 3) Brentsen, L.A, and W. me Dermptt; *Increased transmissability of staphylococci to patients receiving an antimicrobial drug*; N. Engl. J. Med. 1960, 292; 771-784
- 4) Bryan et al; *Topical antibiotic ointments for, staphyloccocal nasal carriers survey of cured patients and comparison of bacitracin and veramycin ointment*; Infection control; 1980, 1: 153-156
- 5) Cadeweue. Mw , *Elimination of nasal carriage of S. aureus with chem*. 1986, 17: 365-372
- 6) Cadeweue, MW. *Mupirocins; A promising new antimicrobial agent, of Antivicrob. chem other*, 1987, 1-5
- 7) Chow JW, YU, VL; *Staphylococcus aures nasalcarriage in hemodialysis patients, its role in infection and approaches to prophylaxis*, Arch In Med, 1989, 149: 1258-62
- 8) Craver D. et al; *A large outbreak of infection caused by a strain of staphylococcus aureus resistant to aminoglycosides*; A JM; 1981, 71: 53-85
- 9) Doebleing BN; *Elimination of staphylococcus aureus nasal carriage in health care workers analysis of six clinical trials with caleium moprrocinc ointment*, Clin. Infec Dis J , 174: 466-474
- 10) Ehrerkrana N.J.; *Person to person transmission of staphylococcus aureus*; N. Engl. J. Med; 1964, 271: 225-230
- 11) Gould. J. C. *The effect of local antibiotic on nasal carriage of staphylococcus pyogens*; J Hyg 1955, 953: 379-385
- 12) Hoepeici, P.D. *Prediction of antimeningococcic chemoprophylactic* J. Infect. 1971, 123: 12-133
- 13) Lidweudm, Polakoff S, Jeuns MP, et al; *Nasal a quistion of staphlycoccus aureus in a subdivided &*

Mechanically ventilated ward J Hyg 1970, 68:
417-433

14) Loksley, R.M et al. Multiply antibiotic resistant staphylococcus aureus introduction, transmission and evaluation of nosocomial infection; Ann Internal, Med; 1982, 97: 3173

15) Me Arely; Effect of rifampin and bacitracin in nasal carriers of staphylococcus aureus; Antimicrob Agents and chemother 1984, 25: 422-429

16) Pearnang J. W, et al; Control of methicillin resistant staphylococcus aureus in a metropolitan teaching hospital; Med. J. Aust, 1985; 142: 103-108

17) Reaar D; Elimination of coincident staphylococcus nasal and hand carriage with intranasal application of mupirocin caleium ointment; Ann Intern Med; 1991 144: 101-106

18) Report of the committee on infectious diseases 19 th ed 1928 P: 241 American Academy of pediatrics, Evanston III

19) Rountree, RM et al, Control of staphylococcal infection of the newborn by the treatment of nasal carriage of the staff.; med, J. Austy 1; 1956, 825-832

20) Sheagren J.; Staphylococcus aureus. New Engl J Med. 1989, 310: 1437-1442

21) Sanade M.A, and marden B.L; Effect of rifampin on nasal carriage of staphylococcus aureus;Actimicrob. Agerts Chemother, 1975, 7: 294-297

22) Stamm, W.E et al, Selected infections of skin and eye. Hospital infections, 1979, 355-380

23) Swell, cm et al. Staphylococcal nasal

carriage, and subsequent infection in peritoneal dialysis patients, JAMA; 1982; 248-1495

24) Wein stein , H . ; Control of nasal staphylococcal-carrier states. N. Engel. J.Med; 1959, 260: 1308-1310

25) Wheat Ig, et al, Prevention of infections of skin structures A J M, 1984, 79; 187-190

26) Whear, L.J; Long term studies of the effect of rifampin on nasal carriage of coagulase-positive staphylococi, Rev-Infec-Dis suppl, 1983, 35: 459-462

27) Wheat, H,J. Effect of rifampin on nasal carriers of coagulase positive staphylococci, J.Inf. Did; 1981, 144:177

28) Williams R.E. O; Healthy carriage of staphylococcus aureus its prevalence. & importance; Bacteriol. Rev. 1963; 27; 56-71

29) willet, H.P. Staphylococcus, 1980, P: 532-552: In zinsser microbiology

30) Williams S.J.D et al; Trials of five antibacterial creams in the control of nasal carriage of staphylcoccus aureus. Lancet 1967, 309-392

31) Wilson, S.Z et al, In vivo effects of gentamycin, erythromycin, and placebo therapy on nasal carriage of staphylococcus aureus; Amomicrob. Agents. chemother, 1977, 11: 407

32) Wilson, S.Z. In vivo effects of erythromycin, cultures from carriers of staphylococc s aureus, oral therapy with erythromycin, rosamycin, and placebo; Antimicrob. 1979, 15: 379-383

33) Za K, C et al, Sensitivity of staphylococcus aureus to 30 antibiotics, Chemotherapy, 1969, 14: 7-22

**EFFECT OF RIFAMPIN AND CLOXACILLINE ON
STAPH. AUREUS NASAL CARRIERS IN HAZRAT-E RASOOL
TEACHING HOSPITAL**

*S.J. Sadjadi, M.D.**

*S.K. Soltani Arabshahi, M.D.***

*K. Asadi, M.D.****

ABSTRACT

45 health personnels who were nasal carriers of staph aureus entered in this trial, seven subjects were omitted for various reasons, remainders randomly divided to 3 groups and were treated orally for 4 days.

- group I with rifampin & cloxacilline
- group II with rifampin & placebo
- group III with cloxacilline & placebo

All subjects were recultured 3 weeks after the completion of treatment. In group I, all 14 subjects were culture negative (100% cure), in group II 10 out of 14 were culture negative (71% cure) and, in group III 5 out of 10 (50%), were culture negative.

K.K statistical analysis method gave a $P<0.017$.

For comparison of three groups mamm-whitney test was used that yielded following results:

- difference between group I & II ($P<0.033$) 29%
- difference between group I & III ($P<0.036$) 50%
- difference between group II & III ($P<0.29$) 29%

In conclusion, oral use of rifampin and cloxacilline for four days is a suitable combination for treatment of staph aureus carriers.

*(comparison between the use of rifampin and cloxacillin alone was not possible due to low number of subjects)

Key Words: 1) Staph aurues
3) Cloxacillin

2) Nasal carriers
4) Rifampin